

דף עמדה

בנושא: תיקון חוק "ועדת שמיטה ממלכתית"

הצעת 'חוק ועדת השמיטה', המובא לדיון בוועדת השרים, עשוי להביא להחמצה, של מטרתה העיקרית של הוועדה והיא היערכותה של מדינת ישראל לשנת השמיטה, במתן סיוע ומענה למגדלים ולציבור הצרכנים שומרי השמיטה.

- 1. רקע:** חוק ועדת שמיטה ממלכתית- מטרתו לסייע בהיערכות המדינה לקראת השמיטה. יוזמי החוק עמדו על החשיבות ומתן הדגש להיבט הכלכלי-הלכתי של השמיטה. בשל כך נקבע כי **שר החקלאות** יהיה ממונה על ביצוע החוק, והסמכות ההלכתית לקבלת הכרעות הלכתיות נמסרה בידי **הרבנות הראשית**. גם הרכב הוועדה נקבע בהתאם.
- 2. עירוב תחומים:** לוועדת השמיטה ישנה מטרה ייעודית מוגדרת- לסייע למדינת ישראל, למגדלים, ולציבור שומרי השמיטה **בהיערכות טכנית-כלכלית-הלכתית לשנת השמיטה**. המנגנון לקבלת החלטות קבוע בחוק ומותאם למטרות הוועדה ולחברי הוועדה אינטרסים זהים. לא ניתן להבין כיצד ניתן לערב בפעילות וועדה מעין זו יעדים נוספים הכרוכים בהכרעות ערכיות הדורשות הסכמה של גופים רבים, וזאת ללא פגיעה בהיערכות נכונה בצדדים הכלכליים - הלכתיים.
- 3. ראשות הוועדה:** כיום יו"ר הוועדה, הוא הרב הראשי. על פי התיקון הועדה תפעל בהרכב "דו ראשי" הרכב לא מקובל לראשות ועדות. הדבר הינו מתכון ודאי לפעילות לא תקינה של וועדה, חוסר יעילות, סרבול ומאבקים אישיים ומעלה תהיות בכנות כוונתם של יוזמי הצעת החוק.
- 4. ריבוי סמכויות:** לפי התיקון המוצע – יכללו במטרות הוועדה עיסוק בהיבטים החינוכיים, חברתיים, כלכליים וסביבתיים של השמיטה. **הגדרה רחבה ואמורפית** של סמכויות ומטרות הועדה, ללא הגדרת יעדים ומטרות, כל זאת בשיתוף של גורמים רבים ממשרדים שונים כאשר חלק מן הערכים ולכל הפחות אופן יישומם נתונים במחלוקת (האם קיימת הסכמה למחיקת חובות לחייבים? האם ישנה הסכמה ביחס למדיניות סוציאלית מסוימת?) הצעה זו, הינה מתכון ודאי לכישלון.
- 5. גורמים מקצועיים- ועדות משרדיות:** ראוי שהמטרות הנוספות שצוינו בהצעת החוק ייבחנו לגופם במשרדי הממשלה בהתאם לתחומי אחריותם. ניתן להקים ועדות משרדיות אשר ייבחנו בצורה יעילה את אפשרות היישום של ערכים נוספים בתחום פעילות משרדם.

תוצאות החוק

תוצאת החוק המוצע עלולה להיות פגיעה חמורה בתפקודה של וועדת השמיטה, סרבול משמעותי בתפקודה ופגיעה אנושה במגדלים ובציבור הצרכנים שומרי השמיטה, שלא יזכו לסיוע והתמיכה המתאימים מידי הוועדה.

סיכום: תיקון החוק לפי המוצע ירוקן מתוכן את חוק ועדת שמיטה ממלכתית, ויפגע באופן חמור בהגשמת מטרתה העיקרית של וועדת השמיטה והיא מתן מענה הלכתי- כלכלי לאתגרים ההלכתיים אותם מעלה שנת השמיטה בפני המגדלים וציבור שומרי השמיטה.